

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobkyně **Mgr. K. Z.**, zastoupené JUDr. Táňou Fizeľovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Uherské Hradiště, Všešrdova 525, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2014, č. j. 22 A 39/2013 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2013, č. j. 47011/110/6311/22.2.2013/57/SND/BeP/R, Okresní správa sociálního zabezpečení Uherské Hradiště deklarovala, že žalobkyně (dále „stěžovatelka“) nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství z pojištění u zaměstnavatele Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (dále jen „UTB“). Stěžovatelka podala proti uvedenému rozhodnutí odvolání, které však žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 24. 4. 2013, č. j. 3379/13/47091/010/FD/6313/2655-54/2013/ND8. Za důvod nepřiznání nároku na peněžitou pomoc v mateřství označila skutečnost, že v případě zaměstnání na UTB stěžovatelka nesplnila podmínku potřebné doby pojištění dle § 32 odst. 2 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o nemocenském pojištění“) ve spojení s § 32 odst. 5. tohoto zákona.

Rozhodnutí žalované napadla stěžovatelka správní žalobou, v níž především nesouhlasila s aplikací ustanovení § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění. Uvedla, že

na UTB byla v posledních dvou letech zaměstnána, a zároveň pojištěna, v celkovém rozsahu 366 dnů, a splnila proto podmínku pojištění v rozsahu 270 dnů dle § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Z tohoto důvodu namítala, že ustanovení § 32 odst. 5 věty druhé zákona o nemocenském pojištění nemělo být na její případ vůbec aplikováno. Dle stěžovatelky byla podmínka 270 dnů pojištění splněna u všech zaměstnání, z nichž žádala o peněžitou pomoc v mateřství.

Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), rozsudkem ze dne 20. 3. 2014, č. j. 22 A 39/2013 – 40, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Krajský soud zjistil, že stěžovatelka požádala o peněžitou pomoc v mateřství z pojištění osoby samostatně výdělečně činné, ze zaměstnání u zaměstnavatele KOMPO ZLÍN, s.r.o., a ze zaměstnání na UTB. Zjistil dále, že s UTB uzavřela stěžovatelka dohody o pracovní činnosti od 20. 9. 2010 do 31. 12. 2010, od 19. 9. 2011 do 31. 12. 2011 a od 6. 2. 2012 do 15. 7. 2012, přičemž poznamenal, že každá z těchto dohod založila samostatnou účast na pojištění.

Krajský soud uvedl, že ačkoli v součtu byla délka tří pojistných poměrů u UTB 366 dnů, žádné z těchto pojištění netrvalo alespoň 270 dnů. Zdůraznil, že poslední pojistný poměr trval pouze 161 kalendářních dnů a podmínka dle § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění tak u něj splněna nebyla. Za takové situace bylo nutné aplikovat ustanovení § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění s tím, že zbývající dny pojištění bylo třeba nalézt v souběhu se zbývajících dobami pojištění, na které byla žádost uplatněna. Krajský soud ověřil, že souběh se zbývajících pojistnými dobami je jen v období od 1. 12. 2011 do 31. 12. 2011, což znamená dalších 31 dnů pojištění. Pro účely peněžité pomoci v mateřství tak stěžovatelka na UTB získala jen 198 dnů pojištění, a nesplnila tudíž podmínky nároku vyplývající z ustanovení § 32 odst. 2 a 5 zákona o nemocenském pojištění.

Kromě toho krajský soud konstatoval, že námitka pochybení právní poradny na infolince žalované, uplatněná stěžovatelkou v žalobě, je dostatečně vyvrácena šetřením, které žalovaná provedla, a které je obsaženo v jejím vyjádření ze dne 2. 9. 2013.

Kasační stížností ze dne 24. 4. 2014 napadá stěžovatelka rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž nesprávné právní hodnocení věci spatřuje v chybné aplikaci § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění.

Shodně se správní žalobou argumentuje v tom směru, že celkově byla na UTB zaměstnána po dobu 366 dnů, a splnila proto podmínku 270 dnů pojištění dle § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Různými výkladovými metodami stěžovatelka dospěla k názoru, že pokud je v souhrnu doba pojištění u UTB větší než 270 dnů, měla by mít na peněžitou pomoc v mateřství nárok dle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění, který má aplikační přednost před odst. 5 tohoto ustanovení. Poznamenává, že je obvyklou praxí vysokých škol uzavírat s pracovníky dohodu o pracovní činnosti jen na období studijního semestru, přičemž postup žalované je vůči takovým případům nesprávný a nespravedlivý. Stěžovatelka prezentuje názor, že je v podstatě omezována za to, že zvládala několik zaměstnání současně.

pokračování

V závěru kasační stížnosti se pozastavuje nad činností infolinky žalované, kde jí sdělili, že by měla podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství splňovat. S ohledem na všechny okolnosti tak navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti stručně vyjádřila dne 6. 6. 2014. Upozorňuje, že se kasační stížnost obsahově shoduje se správní žalobou, a odkazuje proto na svá předchozí vyjádření. Kasační stížnost navrhuje zamítnout.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval splněním podmínek řízení. Zjistil, že stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátkou a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka pokládá skutkový stav věci za nesporný a přímo nezpochybňuje ani výklad jednotlivých dotčených ustanovení zákona o nemocenském pojištění. Stejně jako v řízení před krajským soudem však jako spornou zdůrazňuje otázku, zda měl být nárok na peněžitou pomoc v mateřství z pojištění u UTB posuzován za použití ustanovení § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění. Na rozdíl od správních orgánů i krajského soudu se totiž stěžovatelka domnívá, že podmínku 270 dnů pojištění splnila rovněž u zaměstnavatele UTB, pro něhož během dvou let přede dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství odpracovala celkem 366 dní na základě třech dohod o pracovní činnosti. Ustanovení § 32 odst. 5 věty druhé zákona o nemocenském pojištění tak dle stěžovatelky aplikováno být nemělo.

Obecně je třeba vycházet z toho, že smyslem peněžitě pomoci v mateřství je finančně zabezpečit ekonomicky aktivního pojištěnce pro případ krátkodobé ztráty výdělku z důvodů souvisejících s narozením dítěte obdobně, jako tomu je v případech jiných sociálně významných událostí (přiměřeně k tomu srov. text obecné části důvodové zprávy k zákonu o nemocenském pojištění, dostupný na www.psp.cz). Stejně jako v případě jiných sociálních situací má tedy i peněžitá pomoc v mateřství sloužit jako jakási kompenzace části příjmu, kterého by v daném pracovněprávním vztahu, či jako osoba samostatně výdělečně činná, pojištěnec dosahoval, kdyby daná sociální situace nenastala. Z této premisy plyne vázanost peněžitě pomoci v mateřství na konkrétní pracovněprávní vztah, ze kterého je placeno pojištění, v němž by za jiných okolností dosahoval pojištěnec příjmů. V daném případě podala stěžovatelka celkem tři žádosti o peněžitou pomoc v mateřství. První žádost se váže k pojištění osoby samostatně výdělečně činné v celkové délce 731 dnů. Druhá žádost vychází ze zaměstnání u společnosti KOMPO ZLÍN, s.r.o., kde stěžovatelka dosáhla 273 dnů pojištění. Třetí žádost se vztahuje k poslednímu pojištění (činnosti) na UTB v období od 6. 2. 2012 do 15. 7. 2012. Není podstatné, že žádost stěžovatelka podala až dne 10. 10. 2012, tedy po zániku tohoto pojištění. V souladu s § 15 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění totiž platí, že nárok na peněžitou pomoc

v mateřství náleží též, jestliže po zániku pojištění došlo k nástupu na peněžitou pomoc v mateřství v ochranné lhůtě, která v daném případě činila 180 dnů. Z uvedeného má tudíž Nejvyšší správní soud za prokázané, že se sporná žádost o peněžitou pomoc v mateřství přímo vztahovala k pojištění, které trvalo od 6. 2. 2012 do 15. 7. 2012 (161 kalendářních dnů).

Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že ve dvou letech před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství odpracovala stěžovatelka na UTB celkem 366 dní. Přehlédnout ovšem nelze ani to, že se jednalo o tři samostatné pracovněprávní vztahy, během nichž byla stěžovatelka pojištěna. Poslední z těchto vztahů přitom trval jen 161 dní, a sám o sobě nemohl tudíž založit nárok na peněžitou pomoc v mateřství dle § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Jak správně poznamenaly správní orgány i krajský soud, pro přiznání peněžité pomoci by bylo nezbytné nalézt ještě nejméně dalších 109 dnů pojištění. Pokud by stěžovatelka nežádala o peněžitou pomoc v mateřství z jiných pojištění (OSVČ a KOMPO ZLÍN, s.r.o.), byla by na její situaci aplikována věta první ustanovení § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění a bylo by možné započíst všechna předchozí pojištění na UTB. V daném případě však stěžovatelka uplatnila nárok na peněžitou pomoc v mateřství rovněž z pojištění osoby samostatně výdělečně činné a ze zaměstnání u společnosti KOMPO ZLÍN, s.r.o. V těchto dvou případech splnila podmínku 270 dnů pojištění dle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Lze tedy shrnout, že byl uplatněn nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jednoho pojištění, v němž nebyla splněna podmínka 270 dnů pojištění a dvou pojištění, ve kterých byla tato podmínka účasti na pojištění podle § 32 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění splněna. Přesně na tuto situaci dopadá věta druhá ustanovení § 32 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění. Bylo tedy zcela správné, pokud toto ustanovení správní orgány a následně i krajský soud aplikovaly. Vztáhnou-li se uvedené závěry na skutkové okolnosti posuzované věci, platí pro počet dnů pojištění z pracovněprávních vztahů stěžovatelky s UTB následující. Poslední pracovněprávní vztah u UTB od 6. 2. 2012 do 15. 7. 2012 (161 dnů) se započítá celý neboť je v souběhu jak s pojištěním ze zaměstnání u společnosti KOMPO ZLÍN, s.r.o. (1. 12. 2011 až 29. 8. 2012), tak s dobou, kdy byla stěžovatelka pojištěna jako OSVČ (30. 8. 2010 až 29. 8. 2012). Z předcházejícího pracovněprávního vztahu s UTB (od 9. 9. 2011 do 31. 12. 2011) lze započítat jen období od 1. 12. 2011 do 31. 12. 2011 (31 dnů), neboť jen tehdy se jednalo o souběh s dobami pojištění u KOMPO ZLÍN, s.r.o. a jako OSVČ. Zbylé doby pojištění dosažené u UTB započítat nelze, protože jsou v souběhu jen s pojištěním plynoucím z postavení stěžovatelky jako OSVČ a nikoli i z pojištění u KOMPO ZLÍN, s.r.o. Vzhledem k tomu bylo možné k poslednímu pracovněprávnímu vztahu stěžovatelky s UTB připočítat jen zbylých 31 dnů, souběžně pojištěných s uvedenými dvěma pojištěnými pracovně právními vztahy. To však nemohlo založit nárok stěžovatelky na peněžitou pomoc v mateřství z pracovní činnosti pro UTB.

Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že věc byla posouzena správně jak správními orgány, tak krajským soudem. V tomto ohledu nelze jejich výkladu nic vytknout.

K námitce nesprávného informování ze strany infolinky žalované je možné jen stručně poznamenat, že stěžovatelka v řízení nepředložila jediný důkaz, který by její tvrzení podporoval. I kdyby se však její tvrzení zakládalo na pravdě, nemohlo by to vyústit v jiné posouzení jejího případu, neboť ani chybná informace z infolinky by nemohla nárok na peněžitou pomoc v mateřství ze zaměstnání u UTB založit (k právní nezávadnosti

pokračování

takových informací srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 10. 2012, č. j. 6 Ads 88/2012 – 44).

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu netrpí stěžovatelkou dovozovanými vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle ustanovení § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalované nelze v tomto typu řízení náhradu nákladů podle principu procesního úspěchu přiznat (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu